

Läsnyckel

Sista stöten

Leif Jacobsen

Sista stöten är en fristående fortsättning på Leif Jacobsens serie om moppekillarna från den lilla byn Åkra, men här får vi stället följa Lund, killen de varit i konflikt med.

Innan du läser

Titta på omslag, titel och baksidestext och diskutera med en kompis vad du tror kommer hända i boken. Vad betyder det att göra en stöt? Varför ångrar sig Lund tror du när han får reda på vem han stal av? Vad tror du om Lunds brorsa – hur är han?

Vad skulle du vilja ge för råd till den som verkligen skulle vilja bryta dåliga mönster men inte vet hur?

Medan du läser

Flera av nedanstående frågor går bra att besvara efter läsning.

Kap 1

Beskriv hur du tänker att Lund känner sig den här dagen. Varför tvekar han när Alex frågar om det hade hänt något? Vad skulle han berättat för Alex om han inte hade tvekat?

Hur tycker du Alex verkar vara jämfört med Lund? Vilka skillnader tror du finns mellan de båda vännerna?

Lund får syn på två personer han tidigare inte träffat – vilken roll tror du de båda kommer att få i handlingen framöver?

Kap 2

Försök se Lunds vardagsrum framför dig – prova teckna en skiss av det. Välj ett rum du känner till väl och försök beskriva rummet. Vilka detaljer skulle du lyfta fram som viktiga för det rummet? Använd flera sinnen: beskriv inte bara vad du ser utan fundera också över ljud och lukter.

Lunds brorsa försöker övertala Lund som i sin tur försöker övertala Alex. Lund hatar när hans brorsa gör så, så varför gör han likadant själv? Om han har bestämt sig för att börja om, varför gör han inte det på en gång – varför tänker han *en sista gång*?

Lunds brorsa tycker att inbrott är bättre än rån och Lund tycker att stölder är bättre än inbrott – varför håller de på att göra såna skillnader? Rån eller inbrott – är det skillnad för den drabbade på olika sätt att ta andra människors saker, tycker du?

Kap 3

Killarna har tur hela vägen – hitta på minst tre olika saker vid olika tillfällen som kunde gått snett vid stölden.

Eftersom det är berättat ur Lunds synvinkel vet vi mer om vad han tänker, Alex vet vi mest bara vad han säger och gör. Vad tror du Alex tänker på? När han ser Lund stjäla epan, när de drar iväg, när Lund berättar om inbrottsplanerna och när de leker med epan?

Kap 4

Lund resonerar med sig själv hur han skall hantera det han vet om brorsans planer och Salle. Kan du förstå hans resonemang? Hade det funnits något bättre sätt för honom att göra? Vad skulle du ha gjort?

Vad är det Alex försöker berätta för honom, tror du?

Leta upp och läs texten till *Life on Mars*. Vad är det i den texten som du tror Lund kan känna igen sig i?

Vad menar Lund med ”en pappa. Inte en farsa.”?

Vad är det Lund gillar mest med Saffi, tror du?

Vad tror du Saffi och familjen tänker när Lund plötsligt går?

Kap 5

Alex och Lunds vänskap går som en berg- och dalbana här – när är den som bäst och när är den som sämst? Är Alex lojal eller bara en svikare? Varför är Alex en ”tjallare”? Hur tror du sveket påverkar Lund?

Vad har Lund för möjligheter att ta sig ur brorsans utpressning?

Kap 6

Skulle Lund gått med på inbrottet om han inte hade snott epan? Skulle hans brorsa kunnat övertala honom i alla fall?

Vem är den största förloraren under inbrottet? Salle, Lund eller brorsan?

Kap 7

Var det bra eller dåligt att Alex avslöjade för Salle vad som skulle hända? Vad skulle hänt om han inte hade gjort det? Hur hade det gått för Lund och hans brorsa då tror du?

Varför är Saffi så beredd att hjälpa Lund? Vad är det hon ser hos honom, tror du?

Epilog

Vad tror du kommer hända med Lunds brorsa?

Lund har gjort många fel i sitt liv men det finns goda krafter som vill hjälpa honom att ändra sitt beteende. Vilka medverkar för att hjälpa honom och på vilka sätt bidrar de? Vilket tror du är den viktigaste hjälpen?

Efter läsningen

Vad minns du tydligast från boken? Berätta för någon om den första bild som kommer upp i ditt huvud när du tänker på boken – prata om varför du tror att det är just det du minns. Välj tre ord som för dig bäst beskriver vad boken handlade om (inte vad du tyckte).

Vad tyckte du var mest intressant i boken? Finns det något som enligt dig skulle gjort boken bättre? Är det något du undrar över?
Kände du igen dig i någon händelse? Är du lik någon av karaktärerna?
Vem tyckte du bäst/sämst om?
Under hur lång tid utspelar sig bokens handling? Gör gärna en tidslinje.

Vad betyder det att "ta ansvar för sina handlingar"? Det är ett uttryck som mest vuxna använder men försök ge konkreta exempel på vad man menar egentligen?

*

Föreställ dig en vanlig dag i Lunds liv när han var fem-sex år gammal. Försök att skriva ca en A4-sida och berätta om t ex frukost, något han gör den dagen och vad han tänker på när han ska sova.

*

Lund vill inte gärna avslöja sitt förnamn och första gången han träffar Saffis brorsa försöker han dra slutsatser med ledning av hans namn. Hur föreställer vi oss människor med hjälp av deras namn? Vad tror vi oss veta om en person bara av att höra deras namn? Tänk dig in i vilka nedanstående personer är. Hur gamla tror du de är, hur ser de ut, hur bor de...

Per-Ragnar Persson

Yasmin Hassan

Ozzy Linden

Eleonora Gripenstedt

*

Vi får ganska tydligt reda på hur det ser ut i Lunds vardagsrum och kanske har du redan gjort en teckning av det. Genom att se hur olika personer bor drar vi slutsatser kring vilka de är. Vem bor i dessa rummen? Beskriv personen du tänker dig!

Skolväskan som låg slängd på golvet tillsammans med ett blommigt överkast hade tömts på sitt innehåll. Hela vägen fram till skrivbordet där ett glas O'boy stod och väntade tillsammans med en honungsmacka, låg det luktsuddisar, papperslappar och gummiband.

Rummet hade en tjock grå matta som matchade soffan och gardinerna. Någon hade försökt dra för gardinerna så att Fifa- spelet på den stora skärmen skulle synas bättre men gräsmattan och havet skymtade i glipan. En fototapet med New Yorks skyline hade fått sällskap av en liten hylla där pokalerna trängdes.

*

När boken slutar har Alex och Lund inte pratat med varandra. Vad tror du händer när de möts? Tror du Lund har några frågor han vill ha svar på av Alex? Vad tror du egentligen Alex tänker efter allt som hänt?

Du och en kompis kan göra en skrivövning tillsammans där ni bestämmer att en ska vara Alex och den andre Lund. Föreställ er att ni möts av en slump i mataffären. Låt "Alex" börja säga något, det vill säga skriva ner en replik. Skicka sedan pappret till "Lund" som svarar,

det vill säga skriver en ny replik. Skicka pappret mellan er **utan att prata med varandra** (annat än via pappret) och se hur dialogen utvecklar sig! Spela gärna upp er dialog sedan.

*

Hegas arbetsmaterial kallar vi Läsnycklar – med fokus på samtal och bearbetning. Vi vill att böckerna ska räcka länge och att läsaren ska aktiveras på olika sätt och på olika plan. Ibland fokuserar Läsnyckeln mest på innehållet, ibland mer på genren, språket eller formen, det beror på vilken titel det gäller.

Välj ut frågor och uppgifter utefter vad som passar din klass/barngrupp. Jobbar du med yngre barn får förstås skriv-uppgifter förvandlas till något annat. Uppgifterna kan användas individuellt eller gemensamt i t ex boksamtal. Antingen jobbar ni med dem under läsningens gång, eller efteråt. Svaren på de flesta frågorna finns i texten – det finns inget facit i den här Läsnyckeln.

Mycket läsnöje!